

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet
Sekretariatet för EU och internationella frågor

Rådets möte (jordbruks- och fiskeministrarna) den 23 februari 2026

Kommenterad dagordning

1. Godkännande av dagordningen
2. A-punkter
3. Förslag till den gemensamma jordbrukspolitiken efter 2027

Riktlinjedebatt

Ansvarigt statsråd:

Peter Kullgren

Förslagets innehåll:

Kommissionen presenterade den 17 juli 2025 reformförslag för den gemensamma jordbrukspolitiken, GJP, och den samlade marknadsordningen, CMO, för perioden efter 2027. Förordningsförslagen anger särskilda villkor för genomförandet av unionens stöd till den gemensamma jordbrukspolitiken som i nästa programperiod kommer att ingå i den europeiska fonden för ekonomisk, social och territoriell sammanhållning, jordbruk och landsbygd, fiske och hav, välbstånd och säkerhet och vara en del av de nationella och regionala partnerskapsplanerna (NRP-planer).

Den gemensamma jordbrukspolitiken ska i enlighet med artikel 3. d i förslaget till regelverk för fonden bidra till ett mer riktat inkomststöd och långsiktig konkurrenskraft i jordbrukssektorn. Den ska vidare bidra till att öka sektorns attraktionskraft och främja generationsskiften, till att stärka jord- och skogsbrukets insatser för klimat och miljö, till att stärka förmågan att hantera kriser och risker, liksom till att öka innovationstakten och skynda på den digitala omställningen. Fonden ska även bidra till att öka tillgången på kunskap, liksom till att förbättra arbetsförhållanden och möjligheter att leva på landsbygderna.

Ett utkast till NRP-plan, som ska svara mot bland annat nationella rekommendationer från kommissionen inom ramen för GJP, ska lämnas in till kommissionen senast den 30 juni 2027. Den slutliga planen ska lämnas in senast den 31 december samma år.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringens grundläggande utgångspunkt i arbetet med GJP efter 2027 är att den kommande reformen ska leda till lönsamhet, konkurrenskraft och förenkling samtidigt som politiken bidrar till uppfyllandet av gemensamt beslutade miljö- och klimatåtaganden. En förändrad omvärldsbild innebär även att ett ökat fokus bör ligga på att främja en robust primärproduktion i hela landet som kan bidra till en trygg livsmedelsförsörjning och därigenom en ökad beredskap.

Regeringen har som målsättning att den nya politiken ska vara enklare att genomföra för myndigheter och enklare att följa för stödmottagare, liksom att de åtgärder som omfattas ska vara effektiva och åstadkomma en högre måluppfyllelse än idag.

Regeringen ser möjligheter för en ökad flexibilitet och förenkling genom förslaget till ny jordbrukspolitik och välkomnar i stort den lägre detaljeringsgraden. Eftersom det finns ett stort behov av att kunna anpassa åtgärder till nationella och regionala variationer anser regeringen att fler element i förslaget behöver vara frivilliga för medlemsstaterna att genomföra. Samtidigt vill regeringen värna de gemensamma ramarna och säkerställa likvärdiga konkurrensvillkor på den inre marknaden. Givet svårigheterna att uppnå effektivitet i grundvillkoren anser regeringen att det finns skäl att ytterligare förenkla systemet och att riktade ersättningar kan innebära bättre förutsättningar att uppnå miljö- och klimatmålen. Vidare

anser regeringen att det är viktigt att förenklingsansatsen återspeglas även i genomförandet av systemet för kontroller och övervakning.

Kommissionens nationella rekommendationer inom ramen för GJP bör vara medlemsstaterna till handa i god tid innan det första utkastet av medlemsstaternas NRP-plan ska skickas in. Vidare anser regeringen att det är viktigt att rekommendationerna tas fram i dialog med medlemsstaterna och att de balanseras mot storleken på det nationella kuvertet för inkomstrelaterade stöd i varje medlemsstat. Regeringen anser också att kommissionen endast bör uppdatera rekommendationerna i särskilda och väl motiverade fall.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Överläggning med miljö- och jordbruksutskottet skedde den 2 oktober. Förslaget har även varit föremål för information i miljö- och jordbruksutskottet och behandling i EU-nämnden inför jordbruks- och fiskeråden den 22–23 september, 27–28 oktober, 17 november och 11–12 december 2025.

Fortsatt behandling av ärendet:

-

Faktapromemoria: 2025/26:12 Reformpaket för den gemensamma jordbrukspolitiken efter 2027.

4. Rapporten om utvärderingen av direktivet om otillbörliga handelsmetoder

Föredragning av kommissionen

Diskussion

Ansvarigt statsråd

Peter Kullgren

Förslagets innehåll

Enligt artikel 12 i direktiv (EU) 2019/633 om otillbörliga handelsmetoder mellan företag i jordbruks- och livsmedelskedjan (UTP-direktivet) ska kommissionen göra en första utvärdering av direktivet och lägga fram de viktigaste resultaten i en rapport. Utvärderingen presenterades 1 december 2025 och kommer diskuteras på jordbruks- och fiskerådet 23 februari 2026.

I utvärderingen konstateras att direktivet visar tydliga tecken på att vara effektivt mot otillbörliga handelsmetoder och bidra till en ökad tillit i handelsrelationer i livsmedelskedjan. Ungefär en tredjedel av alla avslutade ärenden i EU har bedömts vara överträdelse av direktivet. Det finns fortfarande en motvilja hos leverantörer att rapportera eventuella överträdelser då de befärar repressalier från köpare. Utvärderingen belyser att tillsynsmyndigheter kan vara mer proaktiva i att öppna ärenden där det finns misstanke om överträdelse. Utvärderingen rekommenderar att kunskapen om direktivet måste öka, framför allt hos mindre leverantörer och lyfter att det finns ytterligare områden där en översyn av direktivet kan bidra till ett mer effektivt regelverk.

En översyn av UTP-direktivet väntas under Q3 2026 som en del av bredare insatser för att stärka jordbrukarnas ställning i jordbruks- och livsmedelskedjan. I den strategiska dialogens rekommendation nämns behovet av en mer effektiv, balanserad och proportionerlig ram för att ta itu med otillbörliga handelsmetoder och det framgår även av kommissionens politiska riktlinjer för 2024–2029. Kommissionens ordförande har även nämnt att översynen syftar till att bland annat lyfta principen om att jordbrukare inte bör tvingas att systematiskt sälja sina produkter till priser som understiger produktionskostnaderna.

Förslag till svensk ståndpunkt

Regeringen anser att UTP-direktivet är ett viktigt verktyg för att stärka jordbrukarnas ställning i livsmedelskedjan och för att förbättra villkoren för leverantörer.

När det gäller utvärderingen av direktivet delar regeringen kommissionens bedömning om vikten av tillsyn och ökad kännedom om regelverket för att UTP-direktivet ska få avsedd effekt inom EU. Samtidigt konstaterar regeringen att det, mot bakgrund av att regelverket varit i kraft under en begränsad tid, för närvarande är svårt att dra långtgående slutsatser.

När det gäller den aviserade översynen av UTP-direktivet anser regeringen att den måste föregås av en noggrann analys av genomförda utvärderingar samt en genomarbetad konsekvensanalys. Regelförenkling är av central betydelse och ny eller kompletterande reglering bör föregås av noggranna analyser av de kostnader och den regelbörda som regleringen innebär för de företag som den omfattar.

Regeringen bedömer utifrån utvärderingens slutsatser, där det konstateras att otillbörliga handelsmetoder alltjämt förekommer inom livsmedelskedjan, att det kan finnas ett behov av att i vissa delar vidareutveckla regelverket. Samtidigt understryker regeringen vikten av att upprätthålla en marknadsorienterad livsmedelskedja och att säkerställa en välfungerande inre marknad.

Regeringen är slutligen mycket tveksam till förslag om att införa ett förbud mot systematisk försäljning av jordbruksprodukter under produktionskostnad, eftersom sådana åtgärder riskerar att motverka marknadsorienteringen. Regeringen ser även betydande risker för att ett sådant regelverk skulle medföra omfattande administrativa bördor, både för ansvariga myndigheter och för berörda företag. Ett sådant förbud skulle även enligt regeringens mening avvika från hur UTP-direktivet utformats hittills så till vida att det dels är fråga om att reglera själva priset, men också genom att förbudet skulle ta sikte på en specifik grupp aktörer i livsmedelskedjan. I stället bedömer regeringen att fokus bör ligga på att förenkla och effektivisera regelverken inom livsmedelskedjan för att stärka konkurrenskraften.

Datum för tidigare behandling i riksdagen

Fortsatt behandling av ärendet:

Faktapromemoria